

Dnr KS 2020/315

§ 232 Svar på remiss: stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34)

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har gett Haninge kommun möjlighet att besvara remissen Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34).

Betänkandet innefattar en kartläggning och analys av vilka utvecklingsområden som finns i fritidshemmet samt förslag på åtgärder för att öka kvaliteten och likvärdigheten och stärka fritidshemmets kompensatoriska uppdrag.

Utredningen föreslår bland annat att:

- Skolverket ska ges i uppdrag att ta fram riktmärken för gruppstorlekar i fritidshemmet.
- Förtydligande krav om ändamålsenliga lokaler införs.
- Skolverket ska ges i uppdrag att utveckla stödmaterial om systematiskt kvalitetsarbete i fritidshemmet.

Utredningen ger förslag på två alternativ som båda syftar till att främja barns likvärdiga förutsättningar inför start i förskoleklass.

Det ena förslaget (alternativ 1) handlar om att förtydliga de bestämmelser som styr pedagogisk omsorg. Syftet är att höja verksamhetens kvalitet och likvärdighet.

Det andra förslaget (alternativ 2) innebär att de höjda kvalitetskraven i alternativ 1 antas samt att pedagogisk omsorg också etableringsstoppas. Ett etableringsstopp innebär att verksamheter kan fortgå i många år.

Utredningen förordar alternativ 2 som innebär införandet av bestämmelser om höjd kvalitet samt etableringsstopp.

Ärendet har remitterats till grund- och förskolenämnden som i sitt yttrande välkomnar förslaget om ett stödmaterial för systematiskt kvalitetsarbete i fritidshemmet men tror att delar av de andra förslag som lämnats kan försvåra huvudmännens verksamhetsplanering.

Nämnden menar att förslagen som innebär att Skolverket ska ta fram riktmärken för gruppstorlekar i fritidshem samt att kraven för ändamålsenliga lokaler ska förtydligas kan försvåra möjligheten att planera och strukturera verksamheterna på ett flexibelt sätt. Genom att istället anta ett paraplyperspektiv som tillåter en flexibel resurstilldelning, med utgångspunkt i verksamheternas olika behov och förutsättningar, kan ökad kvalitet och likvärdighet främjas.

Gällande pedagogisk omsorg instämmer grund- och förskolenämnden med utredningen som visar på att de två barnomsorgsformerna, förskola och pedagogisk omsorg, brutits isär till två separata verksamheter.

Grund- och förskolenämnden är av uppfattning att alternativ 2 enligt förslaget är det mest passande, att införa ett etableringsstopp för pedagogisk omsorg och på sikt avveckla verksamheten. Att höja kvalitetskraven för pedagogisk omsorg, enligt alternativ 1 i förslaget, anser nämnden kan förbättra verksamhetens kvalitet men ger inte utrymme för samma potential att främja likvärdighet då det enligt alternativ 1 fortsatt kommer vara två parallella verksamhetsformer.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av grund- och förskolenämndens yttrande och har inget övrigt att tillföra ärendet. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att synpunkterna lämnas till Utbildningsdepartementet.

Underlag för beslut

- Remissmissiv Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34)

- Remissen

<https://www.regeringen.se/49cca3/contentassets/7302f489bbde433b958beedb7b1bdeff/starkt-kvalitet-och-likvardighet-i-fritidshem-och-pedagogisk-omsorg-sou-202034>

- Grund- och förskolenämndens yttrande 2020-09-23, § 71

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Grund- och förskolenämndens yttrande utgör kommunens remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Christian Lindefjärd (SD) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Sverigedemokraterna.

Linus Björkman (M) yrkar med instämmande av Lage Öhlund (-) bifall till eget förslag från Moderaterna (bilaga).

Åsa Bååth (V) meddelar att Vänsterpartiet inte deltar i beslutet.

Jens Davidsson (KD) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Kristdemokraterna.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut - kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna med instämmande av Lage Öhlund (-). Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag. Därefter finner ordföranden att kommunstyrelsen medger att Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna lämnar varsitt särskilt yttrande.

Kommunstyrelsens beslut

1. Grund- och förskolenämndens yttrande utgör kommunens remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.
3. Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna medges lämna varsitt särskilt yttrande (bilaga).

Åsa Bååth (V) deltar inte i beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Utbildningsdepartementet (inklusive GFN:s beslut, se anvisningar i remissmissiv), GFN

Dnr GFN 2020/373

§ 71 Svar på remiss: Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34)

Sammanfattning

Haninge kommun har inbjudits till att svara på remissen gällande *Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34)*. Svaret ska överlämnas till utbildningsdepartementet senast den 26 oktober 2020.

Betänkandet innefattar en kartläggning och analys av vilka utvecklingsområden som finns i fritidshemmet samt förslag på åtgärder för att öka kvaliteten och likvärdigheten och stärka fritidshemmets kompensatoriska uppdrag.

Utredningen föreslår bland annat att:

Skolverket ska ges i uppdrag att ta fram riktmärken för gruppstorlekar i fritidshemmet. Förtydligande krav om ändamålsenliga lokaler införs. Skolverket ska ges i uppdrag att utveckla stödmaterial om systematiskt kvalitetsarbete i fritidshemmet.

Utredningen kartlägger och analyserar även om pedagogisk omsorg stimulerar barns utveckling och lärande. Utredningen ger förslag på två alternativ som båda syftar till att främja barns likvärdiga förutsättningar inför start i förskoleklass.

Det ena förslaget (alternativ 1) handlar om att förtydliga de bestämmelser som styr pedagogisk omsorg. Syftet är att höja verksamhetens kvalitet och likvärdighet.

Det andra förslaget (alternativ 2) innebär att de höjda kvalitetskraven i alternativ 1 antas samt att pedagogisk omsorg också etableringsstoppas. Ett etableringsstopp innebär att verksamheter kan fortgå i många år.

Utredningen förordar alternativ 2 som innebär införandet av bestämmelser om höjd kvalitet samt etableringsstopp.

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsförvaltningen välkomnar förslaget om ett stödmaterial för systematiskt kvalitetsarbete i fritidshemmet men tror att delar av de andra förslag som lämnats kan försvåra huvudmännens verksamhetsplanering.

Utredningen föreslår att Skolverket ska ta fram riktmärken för gruppstorlekar i fritidshemmet samt att kraven för ändamålsenliga lokaler ska förtydligas. Förvaltningen menar att dessa förslag eventuellt kan försvåra möjligheten att planera och strukturera verksamheterna på ett flexibelt sätt. Med detta menar förvaltningen att en resurseffektiv planering utgår ifrån lokala förutsättningar. På så sätt kan verksamheterna bedrivas utefter vad som blir likvärdigt och inte nödvändigtvis lika. Förvaltningen vill betona vikten av att fritidshemmets lokaler och gruppstorlekar tillåts se olika ut, då dessa två parametrar inte alltid står i direkt korrelation till att verksamheten är likvärdig. Genom att istället anta ett paraplyperspektiv som tillåter en flexibel resurstilldelning, med utgångspunkt i verksamheternas olika behov och förutsättningar, kan ökad kvalitet och likvärdighet främjas.

Gällande pedagogisk omsorg instämmer förvaltningen med utredningen som visar på att de två barnomsorgsformerna, förskola och pedagogisk omsorg, brutits isär till två separata verksamheter. Detta skedde i samband med att nuvarande skollag trädde i kraft och den nya läroplanen för förskolan infördes. Förskolan, som nu är det första steget i det svenska utbildningssystemet, har en egen läroplan där verksamheternas centrala uppdrag innefattar undervisning, skapande och lek.

Pedagogisk omsorg har en annan rättslig reglering och bedrivs under andra förutsättningar än förskolan. Utifrån ett likvärdighetsperspektiv går det därför att konstatera att pedagogisk omsorg som inte bedrivs utifrån samma styrdokument, att kvalitetskraven för verksamheten skiljer sig från förskolans.

Förvaltningen är av uppfattning att alternativ 2 enligt förslaget är det mest passande, att inför ett etableringsstopp för pedagogisk omsorg och på sikt avveckla verksamheten. På så sätt skapas bättre förutsättningar att erbjuda alla barn en likvärdig omsorg och utbildning från det att barnen påbörjar sin resa i det svenska utbildningssystemet. Att höja kvalitetskraven för pedagogisk omsorg,

enligt alternativ 1 i förslaget, kan förbättra verksamhetens kvalitet men ger inte utrymme för samma potential att främja likvärdighet då det enligt alternativ 1 fortsatt kommer vara två parallella verksamhetsformer.

Underlag för beslut

- Remisspromemoria om Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34).

Förslag till beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar utbildningsförvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till grund- och förskolenämnden

Utan eget ställningstagande.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Grund- och förskolenämnden överlämnar utbildningsförvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt, kommunstyrelsen